

Către: Octavian ARMAȘU

Guvernator al Băncii Naționale a Moldovei

Nr. 97 din 28 decembrie 2022

Ref.: Inițiativa de plafonare a interchange fee

Stimate Domnule Armașu,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Una din prioritățile comunității AmCham Moldova este o transformare digitală veritabilă a societății noastre, ceea ce ar însemna un efort concertat între autoritățile publice de toate categoriile și mediul de afaceri. Dezvoltarea unei infrastructuri de plăți electronice extinse și accesibile este o direcție-cadru semnificativă în acest sens.

Moldova a făcut progrese substanțiale în ceea ce privește infrastructura de plăți în ultimii ani. Totuși, ar mai fi nevoie să mai fie înlăturat decalajul substanțial față de alte țări în ceea ce privește adopția economiei fără numerar. În ciuda creșterilor recente, utilizarea cardului și intensitatea tranzacțională pare să fie în urma altor țări, iar asta pe fondul aceluși fapt că Moldova rămâne o piață relativ mică după valoarea plăților.

Potrivit studiului AmCham Moldova [”Challenges in transitioning to a cashless economy in Moldova”](#) realizat de PwC Moldova, taxele interbancare în Moldova sunt relativ mai mari decât în alte țări, dar contextul național contează. Benchmarkingul comisionului interbancar mediu de 1,6% în Moldova (atât pe carduri debit cât și pe carduri credit) pare relativ mai mare decât în alte țări, cu toate acestea contextul național este important (Moldova fiind, după cum am menționat mai devreme, o piață mai mică). Scopul taxelor interbancare este de a acoperi cheltuielile emitentului legate de acceptarea, procesarea și autorizarea tranzacțiilor cu cardul (inclusiv riscul de fraudă și costurile fizice/software), acestea raportate la o piață mică generând costuri mai mari per unitate.

Urmare a examinării proiectului de modificare a Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 180/2019, cu scopul stabilirii pragului maxim a valorii comisioanelor interbancare aplicate în funcție de marca și categoria cardurilor de plată, intervenim cu următoarele:

- Mărimea comisioanelor, propuse în Hotărâre, nu sunt bazate pe un calcul fundamentat, care să permită înțelegerea argumentării plafonării comisionului și impactul asupra ecosistemului de plăți ce se așteaptă drept urmare, ținând cont, de exemplu, de costurile fixe și variabile suportate de bănci și prestatorii serviciilor de plată nebancari. O înțelegere a viziunii cantitative și calitative a regulatorului pe dimensiunea dată este o necesitate, inclusiv pentru a cuantifica eficiența unei decizii de acest fel în timp.
- Datorită importanței și complexității modificărilor propuse, participanții afectați ai sistemelor de plată vor avea nevoie de aproximativ nouă - douăsprezece luni pentru a se pregăti pentru noile rate (băncile emitente vor trebui să-și revizuiască propunerea de valoare și beneficiile cardurilor de debit pentru consumatori pentru a se adapta la noile rate; băncile acquiring vor trebui să-și revizuiască acordurile de achiziție cu comercianții pentru a se asigura că beneficiul va fi transmis și comunității comercianților; deținătorii de carduri vor solicita o notificare suficientă cu privire la modificările potențiale ale beneficiilor pentru cardurile lor de plată existente; sistemele de plată vor avea nevoie, de asemenea, de un timp de tranziție pentru a face modificările necesare în sistemele lor și așa mai departe). Prin urmare, termenul propus pentru implementarea modificărilor este imposibil de realizat, cel mai potrivit moment de tranziție fiind 1 ianuarie 2024.
- Propunem să fie aprobată plafonarea comisionului interschimb, pe o perioadă de cel puțin patru ani (1.3%; 0,9%; 0,6%; 0,2-0,3%) începând din momentul menționat anterior de pregătire a pieței pentru ajustare.

- Indiferent de opțiunea de prag de descreștere aleasă (cea propusă în proiect sau în această scrisoare de poziție), este imperativă efectuarea anuală a unei evaluări a rezultatelor și impactul ce le va avea asupra economiei și asupra tuturor participanților, ceea ce va servi drept factor decisiv pentru mărimea următorului prag-limită. Desigur, asta presupune o înțelegere clară a parcursului și a impactului asupra economiei din partea regulatorului și asumarea unor abateri de la planul inițial, în cazul în care, de exemplu, după primul an, se constată o abatere semnificativă versus așteptările inițiale;
- Introducerea plafonării interchange fee în mărimea propusă de 1,10%, va reduce semnificativ marja de profitabilitate în domeniul activității cu carduri. Ca urmare, aceasta nu va permite nici menținerea investițiilor la nivelul existent în dezvoltarea rețelei de acceptare a cardurilor, nici îmbunătățirea nivelului educației financiare a populației, atât de necesare pentru creșterea ponderii plăților fără numerar și, prin urmare, creșterea veniturilor la buget și transparență în economie. Mai mult ca atât, la modificarea nivelului interchange fee, băncile emitente vor fi obligate să transfere deținătorilor individuali de carduri costurile asociate producției și întreținerii cardurilor bancare, inclusiv costurile cu plasticul. Și asta înseamnă că în perioada crizei energetice din Republica Moldova, populația - utilizatorii de carduri de plată vor abandona acest instrument (care, altfel, va însemna un cost suplimentar de întreținut pentru persoana fizică), în favoarea cardurilor de salariu și a retragerilor de numerar de pe acestea, întrucât posesia de carduri cu cashback, reduceri și posibilitatea de a nu plăti întreținerea lunară prin tranzacții în retail va fi una prea scumpă, chiar și din veniturile lor, care au fost deja impozitate o dată cu toate taxele posibile. De asemenea, băncile vor trebui să caute surse suplimentare de venit pentru dezvoltarea produselor digitale - mobile și Internet banking, introducerea cardurilor digitale – ceea ce va duce la un decalaj în dezvoltare în această direcție.
- În proiectul hotărârii nu este clar indicat dacă plafonarea se aplică doar pentru comisionul de interchange domestic sau și pentru comisionul de interchange pentru tranzacțiile efectuate cu cardurile emise de băncile străine în rețeaua comercianților din țară. Este nevoie de a opera concretizările necesare.
- Ținând cont de diferența semnificativă a ratei de penetrare a terminalelor POS între Moldova și UE, de aproximativ trei ori, precum și nivelul scăzut al plăților fără numerar din Moldova față de UE (de 2 ori mai mic), propunem aplicarea unui prag minimal de comisioane interschimb, conform ratelor DIRECTIVEI (EU) 2015/2366, din momentul aderării țării noastre la UE, dar nu mai devreme.

În cazul în care este nevoie de clarificări suplimentare, vă stăm la dispoziție pentru detalii, inclusiv în cadrul unei eventuale ședințe.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”